

ความเป็นธรรมาภิบาลของโรงพยาบาลเอกชนในปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร

THE GOOD GOVERNANCE OF PRIVATE HOSPITALS AROUND THE VICINITY OF BANGKOK

ชนิดา ทองมณโฑ¹

สุวิทย์ ธนียวัน²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความเป็นธรรมาภิบาลของโรงพยาบาลเอกชนในปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาความเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับความเป็นธรรมาภิบาลของโรงพยาบาลเอกชนในปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร 3) เสนอแนวทางในการพัฒนาความเป็นธรรมาภิบาลของโรงพยาบาลเอกชนในปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร ประชากรที่ศึกษาคือ โรงพยาบาลเอกชนในปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร จำนวน 7 จังหวัด รวม 47 โรงในแต่ละโรงพยาบาล มีผู้ให้ข้อมูล 6 คน ได้แก่ กลุ่มผู้บริหาร 2 คน กลุ่มบุคลากรของโรงพยาบาล 2 คน และกลุ่มผู้ใช้บริการ 2 คน รวม 47 โรงพยาบาล เท่ากับ 282 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป และสถิติได้แก่ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความเป็นธรรมาภิบาลของโรงพยาบาลเอกชนในปริมณฑลของกรุงเทพมหานครในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ หลักการมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม หลักความคุ้มค่า หลักการมีส่วนร่วม และหลักคุณธรรม ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความเห็นของบุคลากรสามกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับความเป็นธรรมาภิบาลในภาพรวมของโรงพยาบาลเอกชนในปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกกลุ่ม เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักนิติธรรม ระดับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลทั้งสามกลุ่มแตกต่างกันอยู่เจ็ดในสิบข้อ ด้านหลักคุณธรรม แตกต่างกันอยู่หกในสิบข้อด้านหลักความโปร่งใส แตกต่างกันอยู่ห้าในสิบข้อ ด้านหลักการมีส่วนร่วม แตกต่างกันอยู่สองในสิบข้อ ด้านหลักสำนึกรับผิดชอบ แตกต่างกันอยู่สองในสิบข้อ และด้านหลักความคุ้มค่าแตกต่างกันอยู่สองในสิบข้อ

3. สำหรับแนวทางการพัฒนา ความเป็นธรรมาภิบาลของโรงพยาบาลเอกชนในปริมณฑลของกรุงเทพมหานครตามทัศนะของผู้ให้ข้อมูลมีข้อเสนออย่างหลากหลาย ส่วนใหญ่เน้นบทบาทของผู้บริหารที่จะต้องอำนวยความสะดวกให้เกิดความเป็นธรรมาภิบาลขึ้นในองค์กรของตน

คำสำคัญ : ธรรมาภิบาล, โรงพยาบาลเอกชน

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the good governance of private hospitals around the vicinity of Bangkok 2) to study the opinion of stakeholders on the good governance of private hospitals around the vicinity of Bangkok 3) to prefer the guideline for develop the good governance of private hospitals around the vicinity of Bangkok. The population consisted of 47 private hospitals in 7 provinces around the vicinity of Bangkok. The six respondents in each of private hospital were 2 administrators, 2 private hospital personnel, and 2 customers, totally 282 respondents of 47 private hospitals. The research instrument was a questionnaire, statistical package software program was used for analyzed the data and the statistical used were frequencies, percentage, arithmetic mean, standard deviation and content analysis.

The research finding revealed that :

¹ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยบัณฑิตศึกษากิจการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² อาจารย์ที่ปรึกษา ดร. สาขาวิชาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยบัณฑิตศึกษากิจการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

1. The good governance of private hospitals around the vicinity of Bangkok as a whole and as an individual aspect, were at the moderate level; transparency was at the highest mean of moderate level, followed by responsiveness, rule of Law, effectiveness and efficiency, participation, and morality.

2. The comparative analyzed of the opinion of three groups' respondents; administrators, private hospital personnel, and customers, in the whole aspect of private hospitals good governance were at the moderate level, when consider in the individual aspect; rule of Law: there were different opinion seven in ten items, morality : there were different opinion six in ten items, transparency : there were different opinion five in ten items, participation : there were different opinion two in ten items, responsiveness : there were different opinion two in ten items, effectiveness and efficiency : there were different opinion two in ten items.

3. The guideline for develop the good governance of private hospitals around the vicinity of Bangkok were suggested so many items by the respondent, majority of those suggestion theme on administrator role of supporting or establishment the good governance in his or her private hospital.

Keywords : Good Governance , Private Hospital

บทนำ

ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในภาวะปัจจุบัน องค์การต่างๆที่แสวงหาความเหมาะสมในการจัดการที่ดีสำหรับองค์กรของตน ความมุ่งมั่นที่จะให้เกิดความสมดุลและบูรณาภาพในองค์การ อันได้แก่ความสงบสุข ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ย่อมนำไปสู่การมุ่งมั่นที่จะกำหนดวิธีการสำหรับการบริหารจัดการที่ดี (good governance) ในองค์การของตน หรือบรรษัทภิบาลในบริษัทของตน (ทองทิพภา วิริยะพันธ์, 2545 : 22) ทั้งนี้เพื่อให้้องค์การมีความพร้อมสำหรับการแข่งขันในเวทีระดับต่างๆของโลกต่อไปได้ (Agere, 2000 : 42) ความต้องการในการปฏิรูปองค์การต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีเกิดขึ้นในประเทศไทยมาโดยลำดับ ผลที่เห็นเป็นรูปธรรมที่สุดก็คือ การเกิดมีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายต่างๆ เพื่อให้้องค์การทั้งภาครัฐและเอกชนมีพัฒนาการไปสู่การคล่องของการบริหารจัดการที่ดีหรือมีความเป็นธรรมาภิบาล ตลอดจนการเป็นบรรษัทภิบาลมากยิ่งขึ้น อาทิ มีการออกกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 63 ง., 2542 : 8-12) ต่อมา อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 221 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ประกอบกับ มาตรา 3 ข้อ 1 และมาตรา 71 ข้อ 10 (5) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหาร

กิจการบ้านเมืองที่ดีขึ้น (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 120 ตอนที่ 100 ก วันที่ 9 ตุลาคม 2546 : 1-16) โดยกำหนดเป้าหมายของการบริหารราชการตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวไว้เจ็ดประการด้วยกันคือ เกิดประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ ประชาชน ได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ และ มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวการปฏิบัติราชการหรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีจึงต้องดำเนินไปบนหลักการสำคัญหกหลักการคือหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักสำนึกรับผิดชอบ และ หลักความคุ้มค่า อันสามารถสรุปลงได้เป็นสามประการคือ เป้าหมายสอดคล้องกับสังคม กระบวนการโปร่งใส และ ทุกขั้นตอนมีผู้รับผิดชอบ (เกษม วัฒนชัย, 2546 : 25)

ในส่วนของภาคเอกชน ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับธรรมาภิบาลขององค์กรมีการพัฒนามาโดยลำดับทั้งโดยองค์กรเองและโดยประชาคมที่้องค์การมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องอยู่ อาทิ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้กำหนดให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จะต้องมีความเป็นธรรมาภิบาลตามเกณฑ์ที่ตลาดหลักทรัพย์กำหนด ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ลงทุนเกิดความไว้วางใจการบริหารจัดการองค์กรที่ดำเนินไปอย่างโปร่งใสถูกต้องและคุ้มค่า ดังนั้น้องค์การต่างๆที่สมควรใจ

จดทะเบียนเข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์จึงได้รับการยอมรับในเรื่อง
ความเป็นธรรมาภิบาลแล้วระดับหนึ่งโดยปริยาย

โรงพยาบาลเอกชนเป็นองค์กรอีกประเภทหนึ่งที่
จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แต่อย่างไรก็ดีส่วนใหญ่ล้วน
เป็นโรงพยาบาลเอกชนขนาดใหญ่ในกรุงเทพมหานครหรือ
ในจังหวัดใหญ่ๆ เท่านั้น ยังมีโรงพยาบาลเอกชนขนาดกลาง
และเล็กอีกจำนวนไม่น้อยที่ยังไม่ได้จดทะเบียน ถึงกระนั้น
ก็ตาม โรงพยาบาลเอกชนซึ่งเป็นองค์กรวิชาชีพที่ให้บริการ
ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพแก่ประชาชนทั่วไป ควบคู่กับการให้
บริการของโรงพยาบาลภาครัฐ ก็ต้องอยู่ในการกำกับดูแล
ของกระทรวงสาธารณสุขผ่านสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
และโรงพยาบาลเอกชนใดที่ให้บริการประกันสังคมก็ต้องอยู่
ในการกำกับดูแลของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดอีก
หน่วยงานหนึ่งด้วย จึงอาจกล่าวได้ว่า โรงพยาบาลเอกชนใด
จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ก็ต้องปฏิบัติตามหลักธรรมา
ภิบาลของตลาดหลักทรัพย์ ส่วนโรงพยาบาลเอกชนที่ไม่ได้
จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ก็ต้องถูกกำกับดูแลความ
เป็นธรรมาภิบาลโดยส่วนราชการของรัฐที่เกี่ยวข้อง

โดยที่ในสภาพปัจจุบันประชาชนชั้นกลางนิยม
อาศัยอยู่ในพื้นที่ปริมณฑล และเดินทางเข้าไปทำงานใน
กรุงเทพมหานคร ดังนั้นการศึกษาสภาพความเป็นธรรมาภิบาล
ของโรงพยาบาลเอกชนในปริมณฑลของกรุงเทพมหานครที่
ประชาชนชั้นกลางนิยมเลือกใช้บริการ จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ
ศึกษา ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุง ให้กิจการ
โรงพยาบาลเอกชนเป็นที่ไว้วางใจของกลุ่มผู้ใช้บริการ
มากยิ่งขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็เป็นที่น่าพอใจสำหรับการลงทุน
ของนักลงทุนทั้งหลายอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นธรรมาภิบาลของโรงพยาบาล
เอกชนในปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ
ความเป็นธรรมาภิบาลของโรงพยาบาลเอกชนในปริมณฑล
ของกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาความเป็นธรรมา
ภิบาลของโรงพยาบาลเอกชนในปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร

วิธีการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามจำนวน
1 ฉบับ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ
แบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การ
ทำงาน และตำแหน่งหน้าที่ มีลักษณะคำถามแบบบังคับเลือก
ตอบ (forced choice)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความเป็นธรรมาภิบาล
ของโรงพยาบาลเอกชนในปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร
ซึ่งประกอบด้วยหลักสำคัญหกประการที่ยึดตามระเบียบสำนัก
นายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมือง
และสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 มีลักษณะเป็นแบบมาตรา
ส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ ลิกเอิร์ท (Likert)

ตอนที่ 3 จะเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อขอรับข้อ
เสนอแนะหรือข้อคิดเห็นอื่นๆ จากผู้ตอบ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือสำหรับการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือตาม
ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง สำหรับงาน
วิจัยครั้งนี้ ได้นำมาสร้างเครื่องมือฉบับร่างที่มีเนื้อหาครอบคลุม
ตัวแปรที่จะศึกษา เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาปรับปรุง
แก้ไขให้สอดคล้องและเหมาะสมกับตัวแปรและขอบเขตทาง
ทฤษฎีสำหรับงานวิจัยที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content
validity) ส่วนของการสื่อความหมาย โดยนำเสนออาจารย์
ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญห้าท่าน พิจารณาตรวจสอบด้วยเทคนิค
IOC (Index of Items Objectivity Congruence) เพื่อจัดทำ
เครื่องมือสำหรับทดลองใช้ต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไป
ทดลองใช้ (try out) กับบุคลากรในโรงพยาบาลเอกชนที่ไม่ใช่
กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 โรงๆ ละ 6 คน รวม 30 คน ได้นำมา
คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น ตามวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา
(α -coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น
เท่ากับ .86

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ใช้โรงพยาบาล
เอกชนเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) เมื่อได้รับข้อมูล
กลับคืนมา พิจารณาตรวจสอบแบบสอบถาม เพื่อคัดเลือก
แบบสอบถามที่สมบูรณ์ นำมาจัดระบบ ลงรหัสและทำการ
วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้

ค่าความถี่ และร้อยละ (percentage)

2. เพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 1 และ 2 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์โดยใช้ค่า มัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อเป็นการตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 3 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูลในข้อ 2 และข้อ 3 ถือว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามของข้อมูลตกอยู่ในช่วงใด แสดงว่าคุณลักษณะความเป็นธรรมาภิบาลของโรงพยาบาลเอกชน อยู่ในระดับนั้น ทั้งนี้โดยใช้แนวคิดในการวิเคราะห์ข้อมูลของ เบสท์ (Best)

ประชากร และ ผู้ให้ข้อมูล

ตาราง จำนวนประชากรและผู้ให้ข้อมูลของโรงพยาบาลเอกชนในปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร

จังหวัด แหล่งข้อมูล	ประชากร	ผู้ให้ข้อมูล			
		ผู้บริหาร	บุคลากร	ผู้ใช้บริการ	รวม
ฉะเชิงเทรา	2	4	4	4	12
นครปฐม	4	8	8	8	24
สมุทรสาคร	6	12	12	12	36
สมุทรสงคราม	1	2	2	2	6
สมุทรปราการ	20	40	40	40	120
ปทุมธานี	7	14	14	14	42
นนทบุรี	7	14	14	14	42
รวม	47	94	94	94	282

ที่มา ; กระทรวงสาธารณสุข. สถิติการสาธารณสุขรายปี 2550. (กทม : ศูนย์สารสนเทศ, 2550, 29.)

และรายงานวิจัยต่างๆ ประมวลเข้าด้วยกันแล้ว สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความเป็นธรรมาภิบาลของโรงพยาบาลเอกชนในปริมณฑลของกรุงเทพมหานครในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ หลักการมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม หลักความคุ้มค่า หลักการมีส่วนร่วม และ หลักคุณธรรม ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้ น่าจะเนื่องมาจากเหตุผลที่ว่าการบริหารจัดการองค์กรในปัจจุบันจัดเป็นเรื่องสาธารณะที่พึงเปิดเผยตรงไปตรงมาและสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย ดังนั้นความเห็น

1. ประชากร โรงพยาบาลเอกชนในปริมณฑลของกรุงเทพมหานครจำนวน 7 จังหวัด รวม 47 โรง คือประชากรในการวิจัยครั้งนี้

2. ผู้ให้ข้อมูล กำหนดให้แต่ละโรงพยาบาล มีผู้ให้ข้อมูล 6 คน ได้แก่ กลุ่มผู้บริหาร จำนวน 2 คน กลุ่มบุคลากรของโรงพยาบาล จำนวน 2 คน และ กลุ่มผู้ใช้บริการ จำนวน 2 คน รวม 47 โรงพยาบาล เท่ากับ 282 คน ดังรายละเอียดในตาราง

อภิปรายผล

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยประกอบกับข้อมูลสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการวิเคราะห์แบบสอบถามซึ่งอธิบายเนื้อหาของข้อกระทงคำถามต่างๆ ในแต่ละตัวแปร และข้อมูลจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องอันได้แก่เอกสาร

ของผู้ให้ข้อมูลจึงให้ลำดับความสำคัญแก่ความโปร่งใส เป็นอันดับต้น สอดคล้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักลงทุนต่อความสำคัญของบรรษัทภิบาลในประเทศไทยของ นฤตา คงสุข ที่พบว่าโดยทั่วไป นักลงทุนประสงค์จะเห็นความโปร่งใสของการปฏิบัติตามหลักบรรษัทภิบาล เพื่อประกอบการพิจารณาร่วมลงทุน

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับความเป็นธรรมาภิบาลของโรงพยาบาลเอกชนในปริมณฑลของกรุงเทพมหานครทั้งหกด้าน พบว่า

ด้านหลักนิติธรรม ในภาพรวมพบว่าความเห็นของผู้ให้ข้อมูลทั้งสามกลุ่มคือกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มบุคลากร และ

กลุ่มผู้ให้บริการ อยู่ในระดับปานกลางทุกกลุ่ม เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลทั้งสามกลุ่มแตกต่างกันอยู่เจ็ดในสิบข้อ ที่เป็นเช่นนี้น่าจะเนื่องมาจากเหตุผลที่กลุ่มผู้บริหารและบุคลากรเป็นบุคคลภายในของโรงพยาบาลจึงได้ทราบการดำเนินการ หรือมีส่วนในการดำเนินการเกี่ยวกับกฎระเบียบหรืออิสระในการทำงานของคณะกรรมการของโรงพยาบาลมาโดยตลอดจึงเห็นว่าอยู่ในระดับมาก แต่ผู้ให้บริการเป็นบุคคลภายนอกดังนั้นจึงรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติทำนองนี้ไม่มากนัก ความเห็นของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มบุคลากรจึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ โครงการเพื่อการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ที่ให้ความสำคัญกับมาตรการทางนิติธรรมในการบริหารจัดการที่ดี

ด้านหลักคุณธรรมในภาพรวมพบว่าความเห็นของผู้ให้ข้อมูลทั้งสามกลุ่ม คือกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มบุคลากร และกลุ่มผู้ให้บริการ อยู่ในระดับปานกลางทุกกลุ่ม เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลทั้งสามกลุ่ม แตกต่างกันอยู่หกในสิบข้อ ที่เป็นเช่นนี้น่าจะเนื่องมาจาก ผู้บริหารและบุคลากรของโรงพยาบาลเป็นผู้ให้บริการจึงตระหนักดีถึงภาระหน้าที่และบทบาทที่ตนควรจะปฏิบัติ บุคลากรเองก็มีจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานอยู่แล้วโดยปกติ ดังนั้นคำตอบของผู้บริหารและบุคลากรจึงแตกต่างกับความเห็นของกลุ่มผู้ให้บริการ

ด้านหลักความโปร่งใส ในภาพรวมพบว่า ความเห็นของผู้ให้ข้อมูลทั้งสามกลุ่มคือกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มบุคลากร และกลุ่มผู้ให้บริการ อยู่ในระดับปานกลางทุกกลุ่ม เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าระดับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลทั้งสามกลุ่มแตกต่างกันอยู่ห้าในสิบข้อ ที่เป็นเช่นนี้น่าจะเนื่องมาจากกิจกรรมตามหลักความโปร่งใสทั้งห้าข้อดังกล่าวข้างต้น จะต้องอำนวยการและริเริ่มดำเนินการโดยฝ่ายบริหารเป็นสำคัญ ดังนั้นกลุ่มผู้บริหารจึงรู้เรื่องและเข้าใจเรื่องดังกล่าวมากกว่าผู้ให้ข้อมูลกลุ่มอื่นๆ อีกสองกลุ่ม คือกลุ่มบุคลากร และกลุ่มผู้ให้บริการ ด้วยเหตุนี้จึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมดังกล่าวในระดับ มาก อย่างไรก็ตามก็มีการที่ภาพรวมความเห็นของผู้ให้ข้อมูลทั้งสามกลุ่มคือกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มบุคลากร และกลุ่มผู้ให้บริการ ล้วนอยู่ในระดับปานกลางทุกกลุ่ม สอดคล้องกับงานวิจัยของ อิศริย์ เกียรติพิทักษ์ ที่ศึกษาความเป็นบรรษัทภิบาลของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อความเป็นบรรษัทภิบาลของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ในระดับปานกลาง

ด้านหลักการมีส่วนร่วม ในภาพรวมพบว่า ความ

เห็นของผู้ให้ข้อมูลทั้งสามกลุ่มคือกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มบุคลากร และกลุ่มผู้ให้บริการ อยู่ในระดับปานกลางทุกกลุ่ม เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลทั้งสามกลุ่มแตกต่างกันอยู่สองในสิบข้อ กลุ่มผู้บริหารมีความเห็นอยู่ในระดับ มาก แตกต่างกับกลุ่มบุคลากร และกลุ่มผู้ให้บริการที่มีความ เห็นตรงกันว่าอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรินท์ เพ็งสุวรรณ ที่พบว่าประชาชนในเขตเทศบาลก็เห็นว่า ความเป็นธรรมาภิบาลในด้านการมีส่วนร่วมของเทศบาลอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ด้านหลักสำนึกรับผิดชอบ ในภาพรวมพบว่าความเห็นของผู้ให้ข้อมูลทั้งสามกลุ่มคือกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มบุคลากร และ กลุ่มผู้ให้บริการ อยู่ในระดับปานกลางทุกกลุ่ม เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลทั้งสามกลุ่ม แตกต่างกันอยู่สองในสิบข้อ สอดคล้องกับงานของ รอย และ ทิสเดล ที่ศึกษาเรื่องธรรมาภิบาลในการพัฒนาที่ยั่งยืน : ผลต่อสถาบัน และพบว่าธรรมาภิบาลขึ้นอยู่กับโครงสร้างของสถาบันและแหล่งทรัพยากรทางการบริหารธรรมาภิบาล ขึ้นอยู่กับการมีสถาบันที่ดี มีข้าราชการที่ดีผู้มีสำนึกรับผิดชอบต่อการกิจของตน และการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้นต้องการการมีนโยบายที่ดีและการจัดการสถาบันที่ดี ซึ่งจะช่วยให้เกิดธรรมาภิบาลขึ้นได้โดยสมบูรณ์

ด้านหลักความคุ้มค่า ในภาพรวมพบว่า ความเห็นของผู้ให้ข้อมูลทั้งสามกลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มบุคลากร และกลุ่มผู้ให้บริการ อยู่ในระดับปานกลางทุกกลุ่ม เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลทั้งสามกลุ่ม แตกต่างกันอยู่สองในสิบข้อ ลักษณะที่กลุ่มผู้บริหารมีความเห็นบางประเด็นแตกต่างจากกลุ่มบุคลากร และกลุ่มผู้ให้บริการเช่นนี้ น่าจะเนื่องมาจากเหตุผลเดียวกันกับด้านหลักความโปร่งใส สอดคล้องกับงานของ เทนเนสส์ที่เห็นว่าสามารถนำเอาหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติเพื่อพิจารณาความคุ้มค่าได้

3. สำหรับแนวทางการพัฒนา ความเป็นธรรมาภิบาลของโรงพยาบาลเอกชนในปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร ตามทัศนะของผู้ให้ข้อมูลมีข้อเสนออย่างหลากหลายวนใหญ่ เน้นบทบาทของผู้บริหารที่จะต้องอำนวยการและส่งเสริมให้เกิดความเป็นธรรมาภิบาลขึ้นในองค์กรของตน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ความเป็นธรรมาภิบาลของโรงพยาบาลเอกชนในปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร” ครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะที่ควรทราบ เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้โดยตรง หรือ เพื่อ

นำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ รวมทั้งเพื่อเป็น
แนวทางในการวิจัยศึกษาครั้งต่อไปในอนาคต ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารโรงพยาบาลเอกชนในปริมณฑลของ
กรุงเทพมหานคร สามารถนำข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้
ไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการบริหารจัดการที่ดีในโรงพยาบาล
ของตนได้

2. ผู้บริหารโรงพยาบาลเอกชนในปริมณฑลของ
กรุงเทพมหานครควรเสนอข้อค้นพบเหล่านี้ให้บุคลากรผู้ใช้
บริการ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ได้รับทราบ เพื่อสร้างความ
เข้าใจร่วมกัน และเพื่อร่วมกันกำหนดเป้าหมายในการพัฒนา
งานของโรงพยาบาลต่อไป

3. บุคลากร และผู้ใช้บริการ ควรให้ความร่วมมือ
ต่อการบริหารจัดการในด้านต่างๆ ของผู้บริหารให้มากขึ้น
ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นแก่
โรงพยาบาลต่อไป

4. เนื่องจากข้อค้นพบ ความเป็นธรรมาภิบาลของ
โรงพยาบาลเอกชนในปริมณฑลของกรุงเทพมหานครอยู่ใน
ระดับปานกลาง ผู้บริหารจึงควรสื่อสารและส่งเสริมบุคลากร
ผู้ใช้บริการของโรงพยาบาล และผู้ที่เกี่ยวข้องให้เกิดความ
รู้ความเข้าใจในด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรมด้าน
หลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักสำนึก
รับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า ให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยความเป็นธรรมาภิบาลของ
โรงพยาบาลเอกชนในปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร
ด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ

2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ของธรรมาภิบาลกับ
ภาระงานของบุคลากรฝ่ายต่างๆ ในโรงพยาบาลเอกชน

3. ควรวิจัยเพื่อสร้างดัชนีชี้วัดความเป็นธรรมา
ภิบาลของโรงพยาบาลเอกชน

4. ควรมีการวิจัยความเป็นธรรมาภิบาลของ
โรงพยาบาลเอกชนในปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร
ตามทัศนะของผู้ใช้บริการของโรงพยาบาล แต่เพียงกลุ่มเดียว

5. ในการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ในโอกาสต่อไป ควร
จะได้มีการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการวัดไว้การได้ตอบ (unobstrusive
method) หรือการสังเกตร่องรอยความเป็นธรรมาภิบาล
ในโรงพยาบาลเอกชนเพื่อประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย

เอกสารอ้างอิง

ก.พ.ร., “องค์การมหาชน...ปรับกระบวนการสรรหา
ภายใต้ “หลักธรรมาภิบาล (Good Governance)”
ใน หนังสือพิมพ์มติชนฉบับพิเศษ (19 มิถุนายน
2551)

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. “ธรรมาภิบาลเมือง : บทบาทภาค
เมือง.” รัฐสภาสาร 46 (กันยายน 2541)

เกษม วัฒนชัย. “ธรรมาภิบาลกับบทบาทของคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน” เอกสารวิจัยส่วนบุคคล
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546.

งามจิตต์ อัสรางชัย. “วิธีการบริหารจัดการที่ดี กรณีศึกษา
การบริหารกระบวนการที่สร้างคุณค่าใน บริษัท ทีพี
ไอเอส จำกัด” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
บูรพา, 2547.

ชาติชาย นรเศรษฐาภรณ์. (2545). ธรรมาภิบาลในความหมาย
ของภาครัฐ เอกชน และประชาชน : กรณีโครงการ
โรงไฟฟ้าพลังความร้อนถ่านหิน “หินกรูด”. วิทยา
นิพนธ์ ศศ.ด. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ, การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบ
การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี. กรุงเทพมหานคร
: สถาบันพระปกเกล้า, 2545.

ทองทิพภา วิริยะพันธ์. ผู้บริหารยุคบรรษัทภิบาล. กรุงเทพมหานคร
: บริษัทอินฟอร์มีเดีย อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด, 2545.

นฤตา คงสุข “ความคิดเห็นของนักลงทุนต่อความสำคัญ
ของบรรษัทภิบาลในประเทศไทย” วิทยานิพนธ์บริหาร
ธุรกิจมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2547.

พรินทร์ เพ็งสุวรรณ “ธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการ
บริหารงานของเทศบาล” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล, 2547. ราชกิจจานุ
เบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 63 ง.(10 สิงหาคม 2542) ราชกิจจานุ
เบกษา เล่ม 120 ตอนที่ 100 ก.(9 ตุลาคม 2546)

อานันท์ ปันยารชุน มุมมองนายอานันท์. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์มติชน, 2542.

อิสริย์ เกียรติพิทักษ์ “ความเป็นบรรษัทภิบาลของบริษัท
ทีโอที จำกัด (มหาชน)” วิทยานิพนธ์

บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจ
บัณฑิตย์, 2548.

- Agere, Sam. (2000) **Promoting Good Governance : Principles, Practices and Perspective.** (London : Commonwealth Secretariat), 42.
- Carle Foundation Hospital. (2008). [cited 16 November 2008]. Available from <http://www.carle.com/hospital>.
- International Monetary Fund, (1997). **Good Governance : The IMF's Role.** Washington D.C. :
- Johns Hopkins Medicine. (2008) [cited 16 November 2008]. Available from <http://www.hopkinshospital.org/index.html>, 2008
- John W. Best, (1970). **Research in Education** (Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall Inc.,
- Kensington, I ra B. (1999) **"New Perspective on Good Governance of Educational Organization in Victoria"** Ph.D. Dissertation, South Victoria University, DAI 45/01 (September)
- Lee J. Cronbach, (1974) **Essential of Psychological Testing**, 3rd ed. (New York : Harper & Row Publishers),161.
- Ling, Davina C.Y., (1999) **Productivity and Competition in Health Care Markets.** Ph.D.Dissertation., Massachusetts : Massachusetts Institute of Technology
- Office of the united nations high commissioner for human rights. **"Human Rights in Development."** 2002. [cited 16 December 2004]. Available from <http://www.uno.ohchr.net/hr/content.htm>.
- Private hospital association,(2007) **Annual report for the activities of private hospital in Thailand**, Retrieved August1, 2008, from http://www.prihos./mmm_final.pdf.
- Roy,K.C. and Tisdell,C.A. (1998). **Good Governance in sustainable development : the impact of Institutions.** Emerald Group Publishing Limited. 25(6),1310-1325.
- Schneider, John Ernest, (2000) **The economics and institutions of regulation and reform in the United States hospital industry, 1980-1996.** Ph.D. Dissertation. Berkeley : University of California at Berkeley.
- Stoker, Garry. **Goverance as Theory : Five propositions.** (1998) (International Social Science Journal)
- Tennekes, Hendrik Joost. **"Donos and Good Governance : Analysis of a policy discourse in the Netherland and Germany."** Ph.D. Dissertation, Twente University, 2005.
- UNDP : United Nations Development Programme. (1997) **"Corruption and Good Governance"** Discussion Paper 3 UNO,

